

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності	014 Середня освіта (Інформатика)
за освітньо-професійною програмою	Середня освіта (Інформатика)
мова навчання	Українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Мартинів Р.С., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Свіденська Г.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Алієва О.Г., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 10 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Федь В.А.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)

Керівник групи забезпечення

Стьопкін А.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

27.06.2022 р. протокол №9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	2-й	
	Семестр	
	3-й	
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувачів – 12	32 год.	
	Практичні	
	32 год.	
	Самостійна робота	
	год. 86	
	Вид контролю: Екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є забезпечення глибокого засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високої світоглядної, методологічної та логічної культури здобувачів, спрямування їх на самостійні роздуми над найважливішими філософськими проблемами.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
результатів навчання, методів навчання, методів контролю з обов'язкової навчальної дисципліни
«Філософія»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК12. Здатність застосовувати м'які навички (soft skills) в професійній діяльності.</p>	<p>ПРН 11. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-прес-конференції, лекції-провокації, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання); бінарні лекції,</p> <p><i>Практичні методи:</i> практичні заняття, дискусії, робота в малих групах, робота в парах, аналітичні звіти;</p> <p><i>Наочні методи:</i> методи спостереження, ілюстрації, демонстрації</p>	<p>Вступний контроль: співбесіда, відповіді на запитання.</p> <p>Поточний контроль: опитування, оцінювання виконання та захисту індивідуальних і групових завдань, оцінювання виступів на практичних заняттях, колоквиум, тестування; аналіз продуктів діяльності (блок-схем, кросвордів, тощо). наскрізні та командні проекти; розгляд аналітичних звітів, рефератів, есе; презентації, виступи на наукових заходах, творчі завдання, інші види</p> <p>Підсумковий контроль: екзамен</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь	Зокрема					усь	Зокрема				
л		п	ла	і	с.р.	л		п	Л	ін	с.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1
Тема 1 Сутність філософії та її роль у суспільстві	29	4	4	-	-	21	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Парадигми давньої і середньовічної філософії	8	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Західноєвропейська філософія епохи Відродження і Нового часу	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Стратегії сучасної філософії	26	2	2	-	-	22	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Гуманістичний пафос вітчизняної філософії	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Філософське вчення про буття (онтологія)	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Філософія пізнання (гносеологія)	25	2	2	-	-	21	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Логіка в структурі пізнавального процесу. Значення логіки для інформатики	12	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Філософія свідомості.	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Філософська антропологія	28	2	4	-	-	22	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Соціальна філософія	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	3	32	-	-	86	-	-	-	-	-	-

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	4	-
2	Парадигми давньої і середньовічної філософії	4	-
3	Західноєвропейська філософія епохи Відродження і Нового часу	2	-
4	Стратегії сучасної філософії	2	-
5	Гуманістичний пафос вітчизняної філософії	2	-
6	Філософське вчення про буття (онтологія)	2	-
7	Філософія пізнання (гносеологія)	2	-
8	Логіка в структурі пізнавального процесу. Значення логіки для інформатики	6	-
9	Філософія свідомості	2	-
10	Філософська антропологія	4	-
11	Соціальна філософія	2	-
	Разом	32	-

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Філософія як теоретичне освоєння світу	4	-
2	Філософія стародавнього сходу й античності	4	-
3	Модерна філософія	2	-
4	Критика розуму в некласичній філософії другої половини ХІХ	2	-
5	Вітчизняна філософія: основні представники та ідеї	2	-
6	Основні закони та категорії діалектики	2	-
7	Пізнання як предмет філософського аналізу, рівні і форми пізнання	2	-
8	Загальна характеристика логіки, її основні форми і закони.	6	-
9	Свідомість: філософський аналіз.	2	-
10	Філософські виміри дослідження людини	4	-
11	Філософія суспільства	2	-
	Разом	32	-

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Філософія, її предмет, проблематика і структура	22	-
2	Некласична філософія («філософія підозри»)	21	-
3	Епістемологія	21	-
4	Співвідношення природного і соціального в людині. Сутність дини	22	-
	Разом	86	-

5. Критерії оцінювання результатів навчання.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	Для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	Для заліків
90 – 100 балів	відмінно	Зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	Незараховано
0 – 25 балів	Неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

Вступний контроль: співбесіда, відповіді на запитання.

Поточний контроль: опитування, оцінювання виконання та захисту індивідуальних і групових завдань, оцінювання виступів на практичних заняттях, колоквиум, тестування; аналіз продуктів діяльності (блок-схем, кросвордів, тощо), розгляд аналітичних звітів, рефератів, есе; презентацій, виступів на наукових заходах, творчих завдань, інших видів

Підсумковий контроль: екзамен

Екзаменаційні питання

1. Основні сучасні проекти людини.
2. Філософія як теоретична основа світогляду. Світ філософських роздумів.
3. Основні функції філософії.
4. Основні парадигми стародавньої філософії.
5. Давньоіндійська філософія.
6. Давньокитайська філософія.
7. Справедливість у філософських вимірах.
8. Філософія докласичного періоду античності.
9. Проблема буття в античній філософії класичного періоду.
10. Людина і суспільство в античній філософії (Сократ, Платон, Аристотель).
11. Середньовічна парадигма мислення.
12. Онтологія та гносеологія Середньовіччя.
13. Антропоцентричний характер філософії Відродження. Гуманізм і проблема індивідуальності.
14. Проблема методу у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Р. Декарт).
15. І. Кант – дуалізм світу людського буття: природного і морального.
16. Філософія Г. Гегеля.
17. Філософські погляди Л. Фейербаха.
18. Перегляд класичної моделі світорозуміння. Основні риси некласичної філософії.
19. Категоричний імператив І. Канта.
20. Концепція «волі » в некласичній філософії (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше).
21. Ідея несвідомого та психоаналіз у філософії З. Фрейда.
22. Історична доля фрейдизму у ХХ ст. (К. Юнг, Е. Фромм).
23. Проблема існування людини в екзистенціальній філософії.
24. Особливості української філософської парадигми.
25. Філософські ідеї Г. Сковороди.
26. Філософія П. Юркевича.
27. Загальна характеристика матеріалізму та основні його форми.
28. Загальна характеристика ідеалізму та основні його форми.
29. Філософський смисл проблеми буття.
30. Зміст і пізнавальне значення субстанції у філософії.
31. Філософська характеристика часу.
32. Філософська характеристика простору.
33. Гносеологічна проблематика в історії філософської думки.
34. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання.
35. Наука як соціокультурний феномен. Етика науки.
36. Проблема істини у пізнанні.
37. Діалектика і метафізика. Історичні форми діалектики.
38. Типізація суспільств.
39. Сутність і явище як філософські категорії.
40. Проблема визначення свідомості в історії філософії.
41. Основні підходи до дослідження свідомості.
42. Суспільство як предмет філософського дослідження

43. Філософська концепція людини. Подолання бінарної опозиції духу і тіла.
44. Філософія особистості.
45. Необхідність і випадковість як філософські категорії.
46. Рівні психічного життя людини: несвідоме, підсвідоме, надсвідоме.
47. Проблеми біоетики.
48. Відчуження людини у сучасному світі.
49. Свобода як філософська проблема.
50. Логіка як наука. Предмет і значення логіки.
51. Закони логіки.
53. Загальна характеристика понять. Основні відношення між поняттями.
54. Логічні операції з поняттями.
55. Прості судження: види, відношення.
56. Складні судження: види, таблиці істинності.
57. Умовиводи: загальна характеристика, види.
58. Чуттєве і раціональне пізнання.
59. Індукція і дедукція як методи пізнання.
60. Основні підходи до розуміння сутності людини.

7. Рекомендована література

Основна

1. Адо П. Філософія як спосіб життя. Київ : Новий Акрополь, 2020. 280 с.
2. Гринів О. Нариси з історії філософії. Львів : Світ, 2018. 432 с.
3. Конверський А. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.
4. Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Львів : Львівська політехніка, 2019. 596 с.
5. Скиртач В.М., Алієва О.Г., Мартинов Р.С. Трансформація суб'єкта в клінічному дискурсі філософствування ХХ століття:[моногр.] - 2-ге вид., доповн. Слов'янськ: ВЦ «Маторін», 2021. 293 с.
6. Філософія. Кредитно-модульний курс. / ред. Мозговой Л., Бичко І., Додонов Р. Київ : Центр навчальної літератури. 2-е вид. 2020. 456 с.
7. Хамітов Н. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. Київ : КНТ, 2018, 402 с.

Додаткова

1. Гьосле В. Кав'ярня мертвих філософів. Київ: Новий Акрополь, 2020. 256с.
2. Пінкер Стівен. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки та прогресу. Київ : Наш формат, 2019. 560 с.
3. Свааб Дік. Наш творчий мозок / пер. з нім. Святослава Зубченка. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2019. 463 с.
4. Фром Е. Мати або бути. Х : Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2020. 304 с.
5. Фуко М. Наглядати й карати. Народження в'язниці. К : Komibook, 2020. 452 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
2. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
4. <http://sokrat.kompvn.top/biblioteka/>
5. Баумейстер А. Як правильно побудувати самоосвіту. <https://www.youtube.com/watch?v=-olbejp19Gs&t=1s>
6. Енциклопедії і довідники: <http://mega.km.ru/> <http://vesna.sammit.kiev.ua/>
<http://www.slovnyk.org/Ink/dic.html>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2057>